

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-10-03

Diarienummer:
SCN-2024-00351

Handläggare:
Helene Löwgren

Ansökan om verksamhetsbidrag 2025 - SPES Uppsalakrets

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** för år 2025 bevilja SPES Uppsalakrets bidrag med 12 300 kr.

Ärendet

SPES (Suicidprevention för efterlevandes stöd) Uppsalakrets söker verksamhetsbidrag med 12 300 kr. för år 2025. Verksamhetsåret 2024 beviljades SPES 15 500 kr.

SPES Uppsala arbetar företrädesvis med stödjande verksamhet och rådgivning för anhöriga till personer som tagit sitt liv. Det stödjande arbetet består till stor del av individuella rådgivningssamtal, samtal i grupp, även kallade stödgrupper samt information och kunskapsutbyte genom olika temakvällar. SPES arbetar också utifrån egen erfarenhet kunskapshöjande och rådgivande gentemot olika yrkesgrupper så som socialtjänst, hälso- och sjukvården med flera.

Förvaltningen bedömer att SPES Uppsalakrets verksamhet harmonierar med nämndens krav, riktlinjer och bedömningskriterier. Förvaltningen föreslår att verksamheten beviljas ett bidrag med 12 300 kronor.

Beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategiskt stöd, socialförvaltningen, i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen och hållbarhetsavdelningen kommunledningskontoret.

Föredragning

Föreningslivets verksamheter kompletterar den verksamhet nämnden bedriver inom det sociala området.

Ändamål för socialnämndens verksamhetsbidrag

Ändamålet med socialnämndens verksamhetsbidrag är att stödja verksamheter som undanröjer risker för social utsatthet, bidrar till och möjliggör människors inneboende styrkor, främjar egenmakt samt leder till förbättrad folkhälsa. Stärkande, främjande och förebyggande insatser för människor och grupper som behöver stöd och hjälp utifrån sin sociala situation är i fokus.

Vilka kan söka

Socialnämnden fördelar bidrag främst till ideella föreningar. Med föreningar avses främst ideella organisationer och allmännyttiga föreningar. Bidrag kan i undantagsfall ges till stiftelser (icke vinstdrivande) samt ekonomiska föreningar. Nämndens bidrag är selektiva och prioriteringar i bidragshanteringen görs också utifrån kommunens mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan, andra kommunala styrdokument samt avsatt budgetutrymme.

Nämndens krav

- Föreningens verksamhet ska främja grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation, där beskriven verksamhet innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningens verksamhet ska aktivt bidra till och verka för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemang i sociala frågor, påverka grupper och individer att bli integrerade och accepterade i samhället samt verka, för en förbättrad folkhälsa.
- Föreningens verksamhet ska vara till nytta inom nämndens verksamhetsområde och komplettera eller stärka nämndens egen verksamhet.
- Föreningens verksamhet ska harmoniera med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Föreningen ska innan bedömning av fortsatt stöd inkomma med en delårs/helårsredovisning av hur stödet använts.

Bedömningskriterier

Bedömning görs utifrån idé, mål och syfte, metod för genomförande samt förväntade effekter. Ansökan bedöms också utifrån hur väl verksamheten svarar mot gällande anvisning om utlyst bidrag.

Vidare bedöms om

- bidragets storlek är rimligt i förhållande till förväntad effekt
- verksamheten har ett innovationsperspektiv
- utrymme finns inom ekonomisk ram.

Hur väl föreningen arbetar med

- tillgänglighet för alla
- likabehandling
- jämställdhet
- inflytande
- delaktighet
- egenmakt
- integration
- mångfald
- barns rättigheter och uppfyllande av barnkonventionen (där det är aktuellt).

SPES Uppsalas ansökan

SPES Uppsala söker för år 2025 bidrag med 12 300 kr för att kunna bedriva en stödjande verksamhet och rådgivning för anhöriga till personer som tagit sitt liv. Det stödjande arbetet består till stor del av individuella rådgivningssamtal, samtal i grupp, även kallade stödgrupper samt information och kunskapsutbyte genom olika temakvällar. SPES Uppsala föreläser om sina erfarenheter som efterlevande och berättar om SPES för bland annat personal inom socialtjänsten. SPES Uppsala har även öppna föreläsningar för allmänheten. I samverkan med andra aktörer som Uppsala kommun, region Uppsala, Svenska kyrkan, Suicide Zero och Hjärnkoll uppmärksammar de den internationella suicidpreventiva dagen.

SPES Uppsala hyr lokal av Sensus och inför 2025 hyr föreningen ett mindre rum där föreningen tecknat ett nytt hyresavtal med Sensus, vilket innebär att hyreskostnaden blir lägre. SPES Uppsala har därför den 2 oktober inkommit med en uppdaterad ansökan till socialnämnden med ett lägre belopp än tidigare för sökt verksamhetsbidrag för 2025.

Delårsuppföljning

Under vårterminen 2024 har SPES Uppsalakrets fortsatt sin verksamhet med att hålla samtalsgrupper minst en gång i månaden, både samtalsgrupp för unga vuxna 18 – 35 år samt en samtalsgrupp för vuxna 35 år och uppåt. Stödja nyligen drabbade som inte är redo att delta i en samtalsgrupp samt genomfört fortbildning för SPES ideella medarbetare genom SPES riksförbunds utbildningar.

Vidare har verksamheten informerat och föreläst om verksamheten för personal inom vård, psykiatri, socialtjänst, polis, skolor, studenthälsan och universitetet.

Förvaltningens bedömning

I Uppsala län dör i genomsnitt 50 personer varje år av suicid (självmod). Generellt utförs cirka 10 gånger så många suicidförsök som antalet fullbordade suicid. Antalet berörda anhöriga kring varje suicid och suicidförsök bedöms vara cirka 6–10 personer. Det innebär att när det årligen dör cirka 50 personer i suicid i Uppsala län, utförs det cirka 500 suicidförsök och det i sin tur påverkar årligen mellan 3 000–5 000 anhöriga till dessa människor.

Uppsala kommun har suicidpreventionsombud i de förvaltningar som arbetar med riskgrupper för suicid, däribland socialförvaltningen. Ombudets roll är bland annat att kartlägga utbildningsbehovet kring suicidprevention i sin förvaltning.

Ett framgångsrikt arbete för att förebygga självmord är samarbete och samverkan. SPES Uppsalakrets har sedan tidigare ett samarbete med kommunen.

Statistiken visar att antalet berörda anhöriga kring varje suicid- och suicidförsök är omfattande. Detta innebär att vi behöver hitta olika vägar att nå dessa personer och erbjuda dem adekvat stöd och hjälp. SPES Uppsala är till nytta för socialnämndens råd- och stödgivande arbete då de genom sina samtals- och stödgrupper når personer som nämnden genom sin verksamhet har svårt att nå.

Psykisk ohälsa är ett utbredd folkhälsoproblem som behöver tas på allvar och diskuteras i den offentliga debatten. Genom SPES folkbildande arbete, att berätta om- och diskutera självmord, öppnar man upp det offentliga samtalet, vilket i förlängningen kan underlätta för stödbehövande att söka hjälp och i slutändan få rätt vård. Förvaltningen bedömer att SPES Uppsalakrets fyller en unik och betydande roll och stöd för anhöriga som har förlorat någon som tagit sitt liv.

Förvaltningen har tagit del av SPES Uppsalakrets delårsredovisning och bedömer att den på ett tjänligt sätt redogör för den verksamhet som bedrivits under 2024.

Förvaltningen bedömer att SPES Uppsalakrets verksamhet harmonierar med nämndens krav, riktlinjer och bedömningskriterier. Förvaltningen föreslår att SPES beviljas ett bidrag om 12 300 kronor.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet bedöms påverka barn och unga.

Självmord är den vanligaste dödsorsaken i Sverige bland barn och unga mellan 15–24 år. Varje år tar runt 1 500 människor sina liv. Det är fyra om dagen. I statistiken döljer sig föräldrar, syskon, barn, grannar, kollegor och vänner. Självmord är ett utbredd samhällsproblem och det finns mycket okunskap, tabu, rädsla och stigma kring självmord. Kunskapen om suicid bland barn och unga i Sverige är generellt låg. Både vuxna och olika aktörer i samhället har ett särskilt ansvar här när det gäller skyddsnet och förebyggande insatser.

Stöd till efterlevande är en bärande och viktig grundsten i det suicidpreventiva arbetet. Ett självmord drabbar många människor kring den som avlidit och kan leda både till sämre psykisk hälsa och högre suicidrisk hos närstående.

Detta beslut bedöms ha en positiv inverkan på barn och unga. Vi kan konstatera att många barn och ungdomar årligen dör genom självmord. Vi vet också att ett våldsförebyggande arbete, så som stöd till efterlevande kan rädda liv. Genom att erbjuda verksamheter med hög kunskap kring suicidfrågor möjliggör vi för barn och unga som är direkt- och indirekt påverkade att få råd, hjälp och stöd.

Ekonomiska konsekvenser

SPES Uppsalakrets beviljades föregående år 15 500 kr och i år föreslås att föreningen beviljas med 12 300 kronor för år 2025.

Under 2024 beviljar nämnden cirka 15 mnkr till civila samhället genom olika bidrag. Socialnämndens preliminära budget för 2025 beräknas bli cirka 16 mnkr men är beroende av kommande beslut i socialnämnden rörande nämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 3 oktober 2024
- Bilaga 1, ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2025
- Bilaga 2, uppdaterad bidragsansökan till socialnämnden för 2025
- Bilaga 3, medel till civila samhället 2025

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör